

Postbus 242
2130 AE Hoofddorp
T (088) 496 04 21
E info@cea.nl
I www.cea.nl

Datum binnenkomst	: 26 oktober 2026	Referentie	: 26/MCEA/02062	Telefoon	: (088) 496 04 21
Bijlage(n)	:	Behandelaar	: Coen Bongers	E-mail	: info@cea.nl

Onderwerp **Reactie Fontys - Reactie uitvoeringstoets conceptrapport eindtermen 2027**

De uitvoeringstoets bestaat uit [het conceptrapport eindtermen 2027](#) en onderstaand formulier met een aantal vragen.

1. Biedt het conceptrapport voldoende handvatten voor een vertaling naar een opleidings- en toetsprogramma voor uw onderwijsinstelling, organisatie en/of stagebureau?

Namens Fontys onderschrijven wij de ambitie van een aantrekkelijke, studeerbare en toekomstbestendige accountantsopleiding waarin theorie en praktijk samenkomen. Het conceptrapport geeft een waardevolle richting, maar biedt nog onvoldoende houvast om een samenhangend en toetsbaar curriculum voor bachelor en postinitiële fase verantwoord vast te stellen. De conceptuele formuleringen laten veel ruimte voor uiteenlopende interpretaties door opleidingen, stagebureaus en toezichthouders (hoofdstukken 3, 4 en 6). Wij verzoeken om een gezamenlijke matrix van gemeenschappelijke en oriëntatiespecifieke leeruitkomsten voor Accountancy-MKB en Assurance, inclusief eindniveau, doorstroom en erkenning van reeds aangetoonde competenties (hoofdstukken 2, 4 en 5). Daarbij is voor bacheloronderwijs de gemeenschappelijke basis essentieel. Ook vragen wij een herkenbare minimale kennisbasis, inclusief bedrijfseconomie, toepasselijke wettelijke kaders en de afbakening van fiscale en juridische advisering.

Maak toetsbaarheid inzichtelijk met illustratieve beroepsproducten en beoordelingsindicatoren, zonder één verplicht product of één toetsvorm voor te schrijven. Verduidelijk wat 'adviseren' concreet omvat (analyse, gesprek, schriftelijke rapportage, onderbouwde aanbeveling en professionele communicatie) en onderscheid de leeruitkomsten over herstructurering (3.4.1) en bedrijfsoverdracht (4.2.1). Beperk versnipperde reflectieverplichtingen door reflectie samenhangend te beoordelen binnen beroepshouding, ethiek en professionele ontwikkeling.

Licht bovendien toe hoe duurzaamheid ook in de MKB-adviespraktijk aantoonbaar kan worden geïntegreerd. Deze aandachtspunten betreffen de praktische vertaling en beoordeling, niet een verzoek om het gehele raamwerk opnieuw vast te stellen.

2. Welke eventuele concrete knelpunten verwacht u bij de implementatie van de eindtermen 2027 voor uw organisatie ?

Voor Fontys liggen de belangrijkste risico's bij
(a) de beschikbaarheid van passende praktijkervaring,
(b) de fasering van het geïntegreerde traject en
(c) de organisatorische en toetskundige afstemming.

Niet iedere MKB-werkgever biedt regelmatig herstructureringen, vrijwillige controles,

aan assurance verwante opdrachten of complexe adviescasussen aan (onder meer 3.4 en 3.5). Daardoor kan voortgang afhankelijk worden van het klantenpakket in plaats van de ontwikkeling van de trainee.

Formuleer inhoudelijke complexiteitscriteria en criteria voor gelijkwaardige opdrachten; regel uitzonderlijk gebruik van simulaties, zonder praktijkontwikkeling door een eenmalige simulatie te vervangen (hoofdstukken 4 en 5, bijlage 4). Verduidelijk de verhouding tussen de driejarige praktijkopleiding, 60 ECTS theoretische verdieping en de volgorde van bachelor, postinitieel onderwijs en praktijk. Vermijd een onbedoeld rigide opleidingsmodel en verduidelijk vanaf welk moment praktijkervaring mag meetellen (paragrafen 5.2–5.3).

Fontys heeft voor curriculumherontwerp, docentprofessionalisering, digitale bewijsvoering, toetsontwikkeling en afspraken met kantoren en stagebureaus voldoende implementatietijd en middelen nodig. Stel gezamenlijk een transparant instroom-, efficiëntie-, vrijstellings- en overgangskader vast, inclusief de positie van studenten in lopende trajecten.

3. Welke mogelijkheden en uitdagingen ziet uw organisatie specifiek voor het begeleiden en beoordelen van trainees?

De geïntegreerde leeruitkomsten bieden kansen om onderwijs, werkervaring, coaching en toetsing rond dezelfde professionele ontwikkeling te organiseren. Fontys ziet mogelijkheden voor gezamenlijke voortgangsgesprekken, praktijkgerichte leereenheden, portfolio's met bewijs uit meerdere contexten en programmatisch toetsen. Daarvoor is een expliciete verantwoordelijkheidsmatrix nodig: wie verzorgt het onderwijs, wie begeleidt op de werkplek, wie valideert praktijkbewijs, wie beoordeelt het niveau, wie neemt de onafhankelijke eindbeslissing en wie behandelt geschillen? Maak afspraken tussen Fontys, werkgevers, praktijkbegeleiders, stagebureaus en RPO/NBA over feedback, dossiervorming, gegevensuitwisseling en kwaliteitsborging (hoofdstuk 6).

Begeleiders en beoordelaars moeten beschikken over aantoonbare deskundigheid en tijd; werkplekken moeten geschikte opdrachten en ontwikkelmogelijkheden bieden. Maak een gedeeld beoordelingskader met herkenbare indicatoren voor kennis, vaardigheden, professionele oordeelsvorming, ethiek en communicatie. Voorkom dubbele toetsing en dubbele bewijsvoering.

Voor simulaties zijn afspraken nodig over ontwikkeling, inzet, erkenning, begeleiding en beoordeling. Een valide, betrouwbare, navolgbare en voldoende onafhankelijke eindbeoordeling blijft noodzakelijk; de vormgeving daarvan moet ruimte laten voor meerdere geïntegreerde toetsmodellen.

4. Heeft u nog overige opmerkingen ten aanzien van de implementatie binnen uw organisatie?

Fontys vraagt om landelijke regie op implementatie met gezamenlijke pilots en een helder tijdpad, waarin onderwijsinstellingen, werkgevers, stagebureaus, RPO/NBA en CEA hun wettelijke en operationele verantwoordelijkheden expliciet onderscheiden. Ontwikkel vóór invoering een gedeeld normenkader voor instroom, complexiteit, bewijsvoering, beoordeling, doorstroom en overgang. Verduidelijk de verhouding tussen het vakbekwaamheidsexamen in de EU-richtlijn en het huidige geïntegreerde slotexamen en behoud herkenbare borging van de afzonderlijke wettelijke verantwoordelijkheden.

Onderzoek hoe toezicht en kwaliteitsborging op theorie en praktijk samenhangend kunnen worden ingericht, met beperking van dubbele verantwoording en waar passend aansluiting op bestaande accreditatie. Maak helder wanneer eerder behaalde examens en praktijkervaring geldig blijven. Wij vragen bovendien ruimte voor verschillende

leerwegen en een haalbare overgang voor bestaande cohorten.

Fontys werkt graag mee aan een gezamenlijke concretisering en beproeving van de kaders. De uitvoerbaarheid kan pas definitief worden beoordeeld nadat deze randvoorwaarden zijn uitgewerkt.